

Прикази

ДРЕЦУН В.:

Прилог познавању капацитета пашњака на Зеленгори

Радови Пољопривредно-шумарског факултета Универзитета,
Сарајево, III. 2—3, 1954 (стр. 25—40)

Рад претставља резултате истраживања и анкетирања у априлу и септембру 1952 године, које је подузео аутор у Зеленгори. Материјали су добивени од Хумњака, Рудињана и мјештана, а односе се на податке о катуни-ма, колибарима, о броју и врстама стоке која је непосредно пред рат излазила на планину, о начину искоришћавања планине, као и о насталим промјенама за вријеме рата и послје ослобођења.

Зеленгора запрема око 150 км². Налази се између Дрине, Сутјеске и горњег тога Неретве. Она је по површини највећи планински пашњачки масив НР Босне и Херцеговине. Дијели се у три планинско-пашњачка скупа: Кладово Поље, Зеленгора (у ужем смислу) и Товарница, а ови на катуне. Планински (алпски) пашњаци се налазе на 1500—1600 м.

Више појасе Зеленгоре запрема калкофилна вегетација (геолошка подлога вапненци), која је богата на лепирњачама, а ниже ливаде тврдаче (*Nardetum strictae*) на тлима богатим киселим хумусом (дубоки ацидофилни слој тла).

Мјештани (потпланинци) планину у правилу не користе, односно ријетко и то од 15 маја до 30 јуна напасажући волове и ју-

над до висине 1500 м. Након тога рока среде сијено са својих ливада.

Већи дио пашњака Зеленгоре након ослобођења припао је социјалистичком сектору (Пољопривредном добру „Миро Попара“ у Калиновику, Пољопривредном добру у Тјентишту и Пољопривредној станици у Гацку). До почетка прошлога рата ове су пашњаке претежно експлоатисали Хумњанци и Рудињани. На планину су издизали у VI, а враћали се у VIII па и X мјесецу. Стада су им у просјеку бројила 400 до 600 оваца, 15 до 50 говеда и 10 до 20 коња. Тако, на примјер, Кладово Поље и Зеленгора су хранили 59.920 оваца, 34.340 јагањаца, 9.260 коза, 1.250 јаради, 4.177 говеда и 1.878 коња.

Кладово Поље је имало око 800 ха ораничних површина које су биле торене, засијаване јечмом и кромпиром. Овај дио планина имао је и косаница. Товарница и Зеленгора нијесу имали ни ораница, ни косаница.

Ауторов рад претставља драгоцен прилог за упознавање и експлоатацију овог највећег планинског пашњачког масива НР Босне и Херцеговине.

Др Ј. Ковачевић